№ 144. Piątek 26. Czerwca 1863. Rok wydania 53.

Z Dodatkami: kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. Z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Część urzędowa.

Gmina *Olszanik*, w obwodzie samborskim, obowiązała się po wieczne czasy dla założenia regularnej szkoły u siebie, wystawiony już na części gruntu erekcyjnego pod nr. top. 795/827 wraz z pomieszkaniem nauczyciela pod nr. konsk. 71/85 utrzymywać zawsze w dobrym stanie, sprawiać porządki szkolne, potrzebne na opał szkoły drzewo, jak długo będzie je asygnować państwo kameralne, zrębywać i do szkoły przystawiać, a w razie potrzeby na opał szkoły dostarczać rocznie 130 okłotów słomy, a nakoniec każdoczesnemu nauczycielowi, który ma oraz pełnić służbę dziaka za połączonem z tą służbą niestałem wynagrodzeniem, płacić rocznie 100 zł. w. a.

Okazaną temi ofiarami troskliwość o poparcie oświaty między ludem wiejskim, podaje c. k. Namiestnictwo z wyrazem uznania do wiadomości powszechnej.

Część nieurzędowa.

Lwów, 26. czerwca.

Najjaśniejszy Pan powrócił przedwczoraj zrana z Kissingen do Wiednia. Izba panów Rady państwa uchwaliła na przedwczorajszem posiedzeniu adres w odpowiedzi na mowę od tronu podług wniosku wydziałowego. Poprawka hrab. Leona *Thuna*, odnosząca się do zwołania sejmu siedmiogrodzkiego, została odrzucona. — Co do wspomnionego sejmu donoszą *Jen. korespondencyi* z Siedmiogrodu, że już dla wszystkich tamtejszych okręgów wyborczych wyznaczony został dzień wyborów do sejmu. Jak wiadomo, rozpoczną się wybory z dniem 26. b. m. Ale ponieważ dla licznych i trudnych przygotowań w niektórych gminach termin wyborów mógł być naznaczony dopiero na ostatnie dnie bieżącego, a gdzieindziej nawet na pierwsze dnie przyszłego miesiąca, przeto — jak się dowiaduje *Jen. kor.* — raczył Najjaś. Pan ze względu na to, ażeby i dalej mieszkający lub później obrani deputowani mogli być obecni przy otwarciu sejmu, odłożyć otwarcie siedmiogrodzkiego sejmu krajowego z 1. na 15. lipca.

Z Warszawy otrzymał *Czas* doniesienie o wypadku, który omal że niesprowadził wielkiego nieszczęścia na to miasto. Dnia 21. b. m. odbywał się tam pogrzeb Szymanowskiego, zmarłego podobno z ran, i zwłoki jego odprowadzało na cmentarz kilkuset czy parę tysięcy ludzi. Wojsko rosyjskie na dany rozkaz chciało rozpędzić orszak pogrzebowy i w tym celu strzeliło w powietrze, a nikt niechciał ustąpić, aresztowano bardzo wielu z młodzieży; i na tem zakończył się ten wypadek. Prócz tego zapewnia jeszcze *Czas*, że wieści, które przed kilkoma dniami krążyły po Warszawie i zostały też powtórzone w dziennikach tutejszych o powstaniu i rzezi w Wilnie, były bezzasadne. — Także i *Jener. Kor.* otrzymała list z Warszawy, który zdaje się zapowiadać wkrótce bardzo grożące wypadki, chociaż dziennik ten spodziewa się, że przytem musi fantazya odgrywać także wielką rolę. I tak donoszą jemu za rzecz pewną, że X. Feliński, który przedewszystkiem ma być wiernym sługą rosyjskiego monarchy, a dopiero potem rzym. kat. Arcybiskupem i ojcem duchownym Polaków, sam się usunął do Petersburga, by uniknąć zbliżających się okropnych wypadków. — Wielki książę Konstanty miał dzieci swoje z największą ostrożnością wysłać do Petersburga. Obawiają się głównego zamachu w Warszawie. Jedni utrzymują, że spełni go rewolucya, drudzy zaś, że jenerał Berg, w sposób straszliwy przytłumi rewolucyę. Legenda o tajemnym rządzie rewolucyjnym, który ciągle bierze górę nad rządem publicznym i prawnym, byłaby w romansie bardzo zajmującą, ale w rzeczywistości rozdrażnia rząd prawny do najwyższego stopnia. Pomimo wszelkich możliwych środków nie udało się wyśledzić rząd rewolucyjny. Ale w urzędowych kołach Warszawskich mówią, że dłużej cierpianym nie będzie, a kiedy w Warszawie znaleść go nie można, to niechże ginie z Warszawą.

Prócz tej korespondencyi z Warszawy znajdujemy jeszcze w *Jener. Kor.* następujące ciekawe wiadomości z różnych krajów, odnoszące się do powstania polskiego: Z Paryża piszą temu dziennikowi, że we wszystkich tamtejszych kołach polskich objawia się nadzwyczajny ruch, a publiczne występywanie tamtejszego centralnego komitetu, do którego należą książę Witold Czartoryski, hr. X. Branicki, pp. Bonaldi, Gołęzowski, Wołowski, Guttry i Ordęga, jest również ważnym symptomem teraźniejszej sytuacyi. Książę Witold Czartoryski przyjmował w ciągu zeszłego tygodnia dwóch komisarzy polskiego rządu prowizorycznego, który znosi się ciągle z emigracyą polską w Paryżu. Co do nazwisk i misyi tych komisarzów zachowują jak największą tajemnicę, jednak zdaje się nie podlegać wątpliwości, że ci deputowani mają polecenie za pośrednictwem księcia Czartoryskiego i hr. Branickiego, którzy pomiędzy dyplomacyą tutejszą mają liczne znajomości, porozumieć się z najznakomitszemi sferami i osobistościami. — Dalej donoszą tej korespondencyi z Genuy, że Mierosławski wydał do tamtejszych zwolenników swoich pismo, w którem wzywa ich, ażeby wydali energiczny protest przeciw władzy uzurpowanej przez arystokratyczną frakcyę emigracyi. Ale ta rada Mierosławskiego nie odniesie — jak utrzymuje sprawozdawca *Jener. Kor.* — żadnego skutku, podobnie jak dawniejsze jego intrygi, które zresztą paraliżuje teraz również przechodzenie wielu stronników jego do obozu arystokratycznego. — Ze Sztokholmu otrzymała *Jener. Kor.* ważną wiadomość, że rząd szwedzki uznał za rzecz potrzebną wystąpić przeciw polskiej expedycyi Łapińskiego, i kazał odwieść ją szwedzkim okrętom wojennym do Londynu. — Nakoniec piszą jeszcze do *Nouvelliste de Marseille* ze Smyrny pod dniem 16go b. m. co następuje: „Polski pułkownik Kiczkowski uorganizował tu za pozwoleniem rządu z wychodźców polskich mały korpus w liczbie 267 ludzi, którym dozwolono nosić jednostajny polski uniform narodowy, ale bez broni. Kiczkowski, który opłaca regularnie swoich ludzi, oczekuje jeszcze kilku oficerów z Konstantynopola, poczem zamyśla odpłynąć z swoim oddziałem parowym towarzystwa „Messagiére imperiale“ do Marsylii, a z Francyi dostać się przez Szwajcaryę do Polski. Dyrekcya tego towarzystwa postanowiła ze względu na cel patryotyczny tej wyprawy, przewieźć korpus Kiczkowskiego bezpłatnie do Marsylii.

W Paryżu krążyły już od kilku dni wieści o bliskiej zmianie ministrów, którym *la France* wprawdzie zaprzeczała. *Monitor* zaś uporne pod tym względem zachowywał milczenie. Teraz wieści te sprawdziły się zupełnie. *Monitor* bowiem z dnia 24. czerwca ogłosił dekret cesarski, stanowiący, iż w przyszłości minister stanu uwolniony zostaje od wszelkich czynności ministeryalno administracyjnych, zaś prezes rady stanu bronić będzie w izbach kwestyi przez rząd wnoszonych. Następnie dotychczasowy minister bez teki, Billault, mianowany został ministrem stanu w miejsce hr. Walewskiego. Pełnić on będzie obowiązki dotychczasowych ministrów bez teki. Minister domu cesarskiego będzie miał tytuł ministra domu cesarskiego i sztuk pięknych. Będzie miał pod sobą sztuki piękne, pomniki historyczne, legię honorową i muzea. Zarząd wyznań religijnych oddzielony będzie od ministeryum oświecenia publicznego i przyłączony do ministeryum sprawiedliwości. *Monitor* stać będzie pod ministrem spraw wewnętrznych.

Bondet, dotąd prezes sekcyjny w radzie stanu, mianowany został ministrem spraw wewnętrznych w miejscu hr. Persignego. Baroche ministrem sprawiedliwości w miejscu Delengla; Duruy, jeneralny inspektor instytutów naukowych minister oświecenia w miejscu Roulanda; Beliser, dawniejszy radca stanu ministrem robót publicznych w miejscu Rouhera, który mianowany został prezesem rady stanu. Książę Morny mianowany został prezesem ciała prawodawczego.

Monitor w artykule wstępnym, poprzedzającym dekret cesarski, dowodzi, iż konstytucya z r. 1852, stanowiąc, iż ministrowie cesarzowi jedynie są odpowiedzialni, położyć chciała tamę ambicyi parlamentarnej. Dekretem z d. 24. listopada cesarz przyznać chciał wielkiemu ciału politycznemu udział w ogólnej polityce. Z tąd wynikło mianowanie ministrów bez teki. Teraz zamianowaniem w ich miejsce ministra mającego załatwić stosunki między rządem a izbami, cesarz nie odstępuje wcale od ducha konstytucyi.

Dzienniki włoskie przynoszą depesze z Rzymu z doniesieniem, że na rozkaz jenerała Dumont uwięzili żandarmi francuzcy dowódzców band reakcyjnych Strammgę i Tristaniego. — Z Turynu

piszą do *Jener. Kor.*: Emigranci węgierscy tu mieszkający, którzy jeszcze trzymają z Kossuthem, robili sobie przy odjeździe Türra wielkie nadzieje, względem pewnych wypadków na Węgrach, których jednak nie można się spodziewać po liście Türra nadesłanym z Księstw Naddunajskich. Dla złagodzenia tych złudzeń jenerał Türr ma przyprowadzić do Włoch około pięćdziesięciu Węgrów z Księstw Naddunajskich dla uzupełnienia legii węgierskiej.

Według telegramu z Lizbony, wydział izby deputowanych przyjął jednogłośnie projekt do ustawy względem zniesienia kary śmierci. Projekt do ustawy względem pożyczki 6,000.000 fr. będzie przedłożony izbie.

Monarchia Austryacka.

Wiedeń, 24. czerwca. *(Nowiny dworu. — Wiadomości bieżące.)* Najjaś. Pan powróci w piątek z Kissingen i jak słychać uda się zaraz na przyszły tydzień do Karlsbadu dla oddania wizyty królowi pruskiemu. — Arcyksiążę Franciszek Karol ofiarował na rzecz członków orkiestry dawnego teatru Karla sumę 1500 zł. w. a., przeznaczając ją na sprawienie straconych instrumentów.

Król pruski zabawi trzy tygodnie w Karlsbadzie; wszyscy pruscy ministrowie będą składać mu swoje uszanowanie, a p. Bismark zabawi dłuższy czas przy nim.

Kardynał książę *Schwarzenberg* odjechał ztąd przedwczoraj wieczorem na uroczystość jubileuszową do Trydentu. — C. k. radca ministerstwa finansów, p. *Russiegger* umarł w Kremnitz. — Niektóre dzienniki donoszą, że baron *Sina*, były poseł Króla Ottona, będzie reprezentować teraz nowego króla Grecyi Jerzego w Wiedniu. — Podług korespondencyi paryskiej wyruszył już p. *Thiers* w swoją oddawna zamierzoną podróż do Wiednia.

Donau Ztg. zamieściła z Paryża dnia 21go czerwca artykuł następujący:

„We wtorek lub we środę propozycye i noty trzech wielkich mocarstw w Petersburgu doręczone będą. Austryi zostawiony był zaszczyt ostatecznej redakcyi i sformułowania takowych: i zaiste wielkim to jest wypadkiem, iż propozycye z ostatecznej narady na dworze austryackim nie wyszły obcięte lub zamglone, lecz rozszerzone i wyjaśnione, chociaż nie tyle rażące. Mocarstwa zachodnie poprzestały na propozycyi, ażeby urzędy publiczne w Polsce powierzone były jedynie mężom, posiadającym zaufanie współobywateli. Austrya okres ten rozszerzyła w ten sposób, iż cała administracya w królestwie zorganizowana będzie w ten sposób, ażeby ludność polska zaufanie w niej mieć mogła. Za przyjęciem tej poprawki Austrya nakłoniła się do żądania dla Polski rządu parlamentarnego w pełnem znaczeniu. I w tem przewyższyła mocarstwa zachodnie, bo Anglia żądała jedynie przywrócenia konstytucyi z r. 1815 a Francya reprezentacyę narodową dla prawodawstwa i spraw finansowych.“

„Jeżeli mocarstwa w notach swych wnoszą zawieszenie boju, to i w tem Austrya po zaniemi nie pozostała; bo i nota austryacka nakłania cesarza Aleksandra, ażeby negocyacye ułatwił zaprzestaniem walki.“

„Wielkie jest ciągle zaufanie w wspaniałomyślność cesarza Aleksandra. Jeżeli propozycye przyjęte zostaną, to Anglia i Francya, każda z osobna, wydadzą manifest wzywający Polaków, ażeby walkę zawiesili i los swój powierzyli staraniom królowej Wiktoryi i cesarza Napoleona. Od Austryi manifestu takiego oczekiwać nie można.“

W obec tak serdecznego porozumienia się trzech wielkich mocarstw, śmieszną jest insynuacya pewnej osławionej korespondencyi w *Journal des Debats*, iż cesarz Napoleon zgodnie z życzeniem Rosyi, skłonny jest do porozumienia się bezpośrednio i z osobna z cesarzem Aleksandrem, względem stanowczego załatwienia sprawy polskiej, z pominięciem Austryi i Anglii, na tej zaś drodze sojusz między Francyą a Rosyą dopiero ściśle zawiązany być ma. Zasadą polityki francuskiej jest wspólne działanie, działanie europejskie, odpowiedzialność i gwarancya. Zdaje się, iż dyplomacya rosyjska straciła nadzieję wywołania powszechnego zamętu wszystkich kwestyj i rządów na drodze kongresu, jeźli na odosobnienie Francyi spekuluje.

(Wyjazd prałatów ruskich do Rzymu.) Z Wiednia donoszą do *Słowa*, że prałaci ruscy w towarzystwie ks. Szaszkiewicza puścili się dnia 7. (19.) b. m. w dalszą podróż do Rzymu, wziąwszy z sobą księdza z seminaryum wiedeńskiego Włodzimierza Baczyńskiego w miejsce księdza Jozyczyńskiego, który przypadkiem zasłabszy pozostał w Wiedniu wraz z innymi posłami rady państwa. Na kilka dni przed wyjazdem robili oni pod przewodnictwem księdza biskupa Litwinowicza odwiedziny panom ministrom, z których minister policyi Mecsery dnia 6go (18go) t. m. oddał wizytę księdzu Litwinowiczowi. Z powodu wyjazdu do Rzymu ksiądz Litwinowicz wziął urlop na 3 tygodnie, zkąd wnosić można, że wszyscy powrócą do Wiednia około 10. lipca.

(Posiedzenie izby deputowanych dnia 23. czerwca.)

Na ławie ministeryalnej: Ich Excel. ministrowie hr. *Rechberg*, *Schmerling*, *Lasser*, *Plener*, hr. *Wickenburg* i Dr. *Hein*.

Sekcye ukonstytuowały się w następujący sposób:

W pierwszej sekcyi prezydującym jest baron Kalchberg, zastępcą tegoż Wenisch, sekretarzami Steffens i Mende;

w drugiej sekcyi prezydującym hr. Kuenburg, zastępcą opat Dr. Zeidler, sekretarzami Dr. Fleckh i Dr. Hann;

w trzeciej sekcyi prezydującym hr. Wrbna, zastępcą Dr. Mühlfeld, sekretarzami Dr. Ofner i Brolich;

w czwartej sekcyi prezydującym hr. Mazzuchelli, zastępcą hr. Wratislaw, sekretarzami Dr. Krasa i Wohlwend;

w piątej sekcyi prezydującym Dr. Herbst, zastępca Dr. Ryger, sekretarzami Dr. Riehl i Brosche;

w szóstej sekcyi prezydującym opat W. Eder, zastępca R. Grocholski, sekretarzem Dr. Neumeister;

w siódmej sekcyi prezydującym minister stanu Schmerling, zastępcą Kaiserfeld, sekretarzem baron Tinti;

w ósmej sekcyi prezydującym baron Dobblhoff, zastępca hr. Potocki, sekretarzami Dr. Hasmann i Toman;

w dziewiątej sekcyi prezydującym prezydent Dr. Hasner, zastępcą wiceprezes Hopfen, sekretarzami Becher i Stummer.

Do wydziału petycyjnego wybrani zostali Mende, Kuranda, Ofner, Sartori, Dr. Mandelblüh, Wężyk, Isseczeskul, Dr. van der Strass i Kuziemski, prezydującym został wybrany Kuranda, zastępcą Mende, sekretarzem Isseczeskul.

Na weryfikatorów wybrani zostali deputowani: Steffens, Capr, Hermann, Wokaun, Dr. Riehl, Dr. Mörtel, Kiderle, Dr. Daubek i Wurzbach.

Przy wyborze do wydziału wniosków rządowych celem obrabiania większych projektów rządowych, otrzymał tylko Dr. Demel bezwzględną większość (92 głosy), i na przyszłem posiedzeniu musi nastąpić wybór jeszcze jednego członka.

Tak zwany protest kilku deputowanych czeskich został już nadesłany. Jest to obszerny kilkoarkuszowy dokument, w którym podpisani (jest ich 11) zawiadamiają prezydyum o złożeniu mandatów, a wystąpienie swoje motywują tem, że zakres działania ściślejszej rady państwa został rozszerzony w sposób, który nie zgadza się z ich sumieniem politycznem.

Na zapytanie prezydenta, uchwala izba wybrać z łona izby wydział do naradzenia się i zdania sprawy z projektu do ustawy względem obrabiania obszerniejszych ustaw w radzie państwa.

Kuranda proponuje wybrać do wydziału 9 członków. Izba przyjmuje ten wniosek, poczem posiedzenie przerwano na kwadrans.

Za powtórnem rozpoczęciem posiedzenia pokazuje się z kartek, że na 133 głosujących bezwzględną większość otrzymali: Waser, Taschek, Herbst, Berger, Zyblikiewicz, Prażak, Schindler. — Mają więc nastąpić jeszcze dwa wybory, których rezultat na wniosek Kaisera będzie podany do wiadomości na przyszłem posiedzeniu.

Prezydent zawiadamia izbę o wniosku względem zmiany tych paragrafów regulaminu spraw, które odnoszą się do protokołu. Tenże nie ma być odczytywanym na przyszłość, lecz wystawiany na trzy dni, a jeżeli w ciągu tego czasu nie nastąpi żaden zarzut, protokół będzie uważany jako przyjęty. W przeciwnym razie nastąpi sprawdzenie.

Wniosek ten będzie drukowany i rozdany.

Włochy.

Turyn, 19. czerwca. *(Posiedzenie parlamentu turyńskiego. Różne wiadomości.)* W izbie deputowanych były prezes rady ministrów Ratazzi wystąpił na posiedzeniu z dnia 17. b. m. z ostrą krytyką przeciwko postępowaniu rządu tak w sprawach wewnętrznych jako i w sprawach zewnętrznych. Zarzucał obecnemu ministeryum, iż nie poparło projektu do prawa o stowarzyszeniach przez niego wypracowanego; nadto zarzucał mu ciągłe wahanie się w obec izb, wskutek czego żadne prawo, krom prawa o zawarciu pożyczki, nie było zawotowane; a przyrzeczenie zaprowadzenia równowagi między przychodami a wydatkami państwa, nie tak rychło zostanie zatrzymane. Co do polityki zewnętrznej Ratazzi twierdził, iż Włochy zostają w stosunkach tak wątpliwych z innemi mocarstwami, iż łatwo ztąd przyjść może do wojny; o kwestyi rzymskiej nie było wcale wzmianki w mowie tronowej; co zaś dotycze kwestyi polskiej, z tej korzystać potrzeba, ażeby głosowi Włoch nadać pewne znaczenie.

Minister Minghetti stanął w obronie postępowania rządu; pod względem kwestyi polskiej oświadczył, iż gabinet czeka tylko na wybuch wojny, ażeby przemówić w imieniu Włoch, których głos tem bardziej będzie słuchany, im mniej się w obecne negocyacye mieszały.

Rozprawy te, w które mieszało się wiele osobistych przymówek, zabrały dwa całe posiedzenia izby deputowanych i skończyły się na wotum zaufania dla ministeryum, które izba deputowanych na posiedzeniu z dnia 18. b. m. większością 202 głosów przeciwko 52 na wniosek Buoncompagnego przyjęła.

Do *Jeneral. koresp. austryac.* piszą z Turynu, iż po przybyciu margrabiego Pepoli z Petersburga, odbywają się częste konferencye między nim, ministrem spraw zewnętrznych i posłem rosyjskim. Przedmiot tych konferencyi zupełną jest tajemnicą; jednak w kółkach dobrze poinformowanych twierdzą, iż Rosya w najwyższym stopniu nieprzychylna jest rządowi turyńskiemu, całe jego gospodarstwo polityczne wcale mu się nie podoba, i rząd rosyjski tysiące już razy żałować miał, iż może z niechęci ku Austryi, a może i dla przychlebienia się Francyi i pozyskania jej dla swych zamiarów, nakłonić się dała do uznania tak zwanego Królestwa Włoskiego. Z drugiej zaś strony margrabia Pepoli dość jest w Petersburgu lubiony tak przez cesarza samego, jak i przez dwór cały. Mówią nawet, iż gdy margrabia Pepoli błagał łaski cesarskiej dla

siedmiu Włochów do niewoli wziętych, cesarz odpowiedział mu i przez wzgląd na jego osobę, jednego z nich (podobno Caisolego) uwolni, wstawienie się zaś rządu turyńskiego wcale nie uwzględni. Pepoli znajduje się więc w dość przykrym położeniu z któregoby się wydobyć chciał.

Niemcy.

(Związek telegraficzny.) Konferencya deputowanych z państw należących do niemiecko-austryackiego związku telegraficznego, która odbyła się w Hanowerze, powzięła kilka uchwał bardzo ważnych dla stanu telegrafów, które po wymianie ratyfikacyi przez rządy interesowane wstąpią w moc obowiązującą z d. 1. październiką b. r. Ceny zostały zniżone, a mianowicie zmienione klasyfikacye odległości, i w miejsce ośmiu klas ustanowiono cztery; takse depeszy, 60 c. od każdych 20 słów zniżono na 40 c. Jeszcze przed dwoma laty powzięto tę samą uchwałę, lecz naówczas Prusy nie chciały przystać na nowy sposób podziału dochodów związku, które miały być z korzyścią dla państw środkowych, a te postawiły go za warunek przyjęcia taryfy. Teraźniejszy sposób podziału wymaga wielkiej ofiary ze strony obu państw głównych, lecz spodziewać się należy, że rządy w interesie postępu i korzyści publiczności, nie usuną się od tej ofiary.

Rosya.

(Instrukcya udzielona jenerałowi Murawiewowi.) *Independance belge* zamieściła podane przez „Agence Havas" instrukcye przez rząd rosyjski jenerałowi Murawiew udzielone:

„P e t e r s b u r g w maju 1863 roku. Z kancelaryi cesarskiej. Jego Cesarska Mość przywiązując największą wagę do natychmiastowego zgniecenia insurekcye jakie wybuchłe w niektórych powiatach prowincyi litewskich, raczył mianować Jego Ex. jenerała Murawiewa jeneralnym gubernatorem i naczelnym dowódzcą armii w gubernii Wileńskiej działającej. Znając nieprzyjjazne uczucia szlachty tych prowincyj, dla Cesarza i dla Rosyi, Jego Ex. winien użyć najenergiczniejszych środków przeciwko tym, których posądza o sprzyjanie buntowi. Jego Excelencya winien poinformować się u marszałków szlachty o uczuciach właścicieli ziemskich względem Cesarza, i zarządzić środki właściwe przeciwko podejrzanym. Jego Excelencya winien wszelkiemi środkami zawjadomić włościan o ojcowskich zamiarach Cesarza dla nich, i winien przedstawić im większych właścicieli jako ich nieprzyjaciół i ciemięzców. Jeżeli Jego Ex. ma to za stosowne, może uzbroić tych z pomiędzy włościan, którzy okażą się przychylnymi Cesarzowi i Rosyi."

„Jego excelencya winien wystąpić z największą energią przeciwko duchowieństwu katolickiemu jako podburzycielowi dzisiejszego buntu. Winien zarazem ułożyć spis księży podejrzanych i zarządzić przeciwko nim środki najenergiczniejsze."

„Co zaś dotycze buntowników, Jego Ex. każe rozstrzelać naczelników, którzy dostaną się w ręce nasze, a z jeńcami postąpić jak to za stosowne uzna."

„Jeżeli okoliczności tego wymagać będą, Jego Excelencya użyje środków przeciwko rodzinom, które znajdują się między buntownikami. Jego ex. winien nie pozwalać na demonstracye ze strony kobiet a nawet zakazać je najsurowszemi środkami. Jeżeli Jego ex. uważa, iż wojska obecnie na Litwie konsystujące nie są dostateczne do zgniecenie buntu, winien bezzwłocznie zażądać posiłków."

„Jego ex. winien użyć wszelkich środków, które za stosowne uzna dla natychmiastowego uspokojenia kraju, w którym to celu Jego Cesarska Mość udziela mu najzupełniejszą moc i władzę."

Kronika.

(Losowanie.) Dnia 24. b. m. po uroczystem nabożeństwie w kaplicy Ś. Zofii, nastąpiło jak zwykle co rok, losowanie z fundacyi Jana Łukiewicza utworzonej r. 18 7 na rzecz wyposażenia dziewcząt sierót, w obecności wyznaczonej na ten cel komisyi, i przełożonej Sióstr Miłosierdzia. Czysty dochód fundacyi na rok $186^2/_3$ przyniósł 4700 zł., przeto premia tegoroczna wynosiła 2350 zł. Z wielu kandydatek z instytutu Sióstr Miłosierdzia u Ś. Kazimierza, i innych sierót zostających na opiece u krewnych i dobroczyńców, a które pierwej wykazały się, że mają prawo do losowania, wyciągnęła los Karolina Barska, z zakładu Sióstr Miłosierdzia.

Następnie w obecności tejże komisyi przystąpiono do losowania posagów z fundacyi Wincentego Łodzia Ponińskiego, w sumie 600 i 300 zł. Los na 600 zł. wyciągnęła sierota Agnieszka Leśnik, a drugi na 300 zł. Józefa Klisiewicz. Asygnacya na wygraną, która aż do czasu zamęścia dziewcząt ma przynosić procent, będzie złożona do rąk opiekunów prawnych.

(Urwanie chmury.) Dnia 10. b. m. srożyła się w okolicy P o d h a j e c w obwodzie brzeżańskim, okropna burza połączona z urwaniem chmury. W kilku chwilach wzrosły potoki i suche zwykle rowy w strumienie, woda wciskała się do wielu domów i prawie cała okolica stanęła pod wodą. Oprócz znacznej szkody, jaką zrządziła powódź w zasiewach i jarzynach ogrodowych, zginęło także 5 dzieci włościańskich, które schroniwszy się przed burzą do kanału przy gościńcu, zostały uniesione gwałtownym prądem wody i zatonęły w jej falach.

— Gazeta polska przed rokiem jeśli nie więcej, wspominała o ważnym w y n a l a z k u n o w e j s i ł y mającej zastąpić z korzyścią parę; system ten, którego pierwszą myśl powziął p. E. Lenoir, nie jest już ideą ale wypróbowaną rzeczywistością, zastosowaną w bardzo wielu miejscach w Paryżu, w kilku drukarniach (Monitora) fabrykach i t. p. Zasadza się on na mieszaninie gazu do oświecenia używanego i powietrza; jest łatwym do wprowadzenia wszędzie gdzie gaz się znajduje, i bezpieczniejszym od zwykłych machin parowych. Machina o sile jednego konia wedle systemu Lenoir na próbę funkcyonuje w konserwatoryum sztuki i rzemiosł co niedziele i czwartki; druga o sile dwóch koni, ma być wystawioną w tak zwanym pasażu des Princes. Kompania gazowa paryzka nabyła od p. Lenoir przywilej jego na Paryż i prowincye i sama zastosowanie jego wykrywa. Administracya Motora Leno r, znajduje się w Paryżu Boulev. Sewastopolski, 96 (prawy brzeg) Tam gdzie u nas gaz jest zaprowadzony, należałoby obmyśleć czy to nowe jego zast sowanie, także z korzyścią użyćby się nie dało, mianowicie po fabrykach, nawet bardzo małego rozmiaru.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

(Próby maszyn gospodarskich.) Dnia 18. b. m. odbyły się w naszem mieście próby angielskich maszyn Claytona, Shutlewortha i spółki nadesłanych do handlu pana *Wernera*, i próby te wypadły bardzo pomyślnie.

Głównie zwracał na siebie uwagę lokomobil o sile 8 koni jako nowość dla tutejszej publiczności. Przenośna maszyna parowa niejest wprawdzie wykwintnie ale silnie zbudowana i odpowiada swojemu przeznaczeniu. Najbardziej zaś zaleca ją ta okoliczność, że do ruchu potrzebuje tylko 5 funtów angielskiego węgla na siłę konia i godzinę, zatem na 10 godzin roboczych do 4 cetnarów węgla, a do podpału najwięcej $^3/_4$ sąga twardego drzewa. Cena takiej maszyny, przydatnej dla znacznego gospodarstwa lub rozległych dóbr ziemskich do poruszania maszyn gospodarskich, jako to młócarni, sieczkarni i t. p. wynosi na miejscu w Anglii do 2300 zł. w. a. Przy tej sposobności jednak nie od rzeczy będzie nadmienić, że takie maszyny budują się już od 12 lat w Austryi, i że przeto niepotrzeba sprowadzać ich z zagranicy.

Ten lokomobil służył przy tych próbach do poruszania potentowanej pod powyższą firmą młócarni z młynkiem i elewatorem. Ta maszyna, przydatna również tylko dla większego gospodarstwa, zaleca się tem, że młóci zboże dobrze i czysto, przewiewa je dość dokładnie i urządzona jest całkiem pojedyńczo.

Przy próbach zmłócono, wywiano i zsypano w worki w przeciągu 22 minut 3 kopy i 38 snopów zboża. Obsługa takiej maszyny niejest wcale trudna, a cena jej na miejscu w Anglii dochodzi 1125 zł. w. a.

Prócz tej była wystawiona na widok jeszcze inna młócarnia konna. Młóci ona podobnież jak młócarnia parowa, gdyż zbudowana jest podług tego samego systemu; tylko wypada z niej zboże z plewą i krótką słomą, gdy dłuższą słomę wyrzuca maszyna na bok; zatem do czyszczenia zboża potrzeba tu jeszcze kilka młynków. Do poruszania maszyny używano trzech koni, które jednak bardzo się męczyły; i to jest najsłabszą stroną tej młócarni, gdyż urządzona jest tak, że sprawia zbyt wielkie tarcie.

Próba trwała 11 minut, w ciągu których zmłócono 30 snopów. Cała ta maszyna kosztuje na miejscu w Wiedniu 650 zł. w. a. Również były wystawione na widok: Wooda maszyna do koszenia trawy, Nicholsona maszyna do przewracania siana, i Smytha siewaczka. Dnia 19. b. m. ponawiano te same próby pod kierunkiem profesora pana Peschki dla słuchaczów tutejszej akademii technicznej, przyczem rzeczony profesor wyjaśniał szczegółowo cały skład lokomobilu.

Zaleszczyki, 20. czerwca. W pierwszej połowie czerwca były na tutejszych targach następujące ceny przeciętne zboża i innych artykułów.

	Miejsce targu:											
	Czortków		Husiatyn		Kopyczyńce		Mielnica		Borszczów		Zaleszczyki	
	zr	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr	cen	zr	cen.	zr.	cen.
	walutą austryacką											
Mec pszenicy . . .	2	33	2	50	2	72	2	50	3	.	2	80
„ żyta . . .	1	48	1	85	1	60	1	90	1	80	1	40
„ jęczmienia .	1	40	1	50	1	50	1	40	1	60	1	11
„ owsa . . .	1	25	1	30	1	25	1	50	1	50	1	.
„ hreczki . .	2	33	2	30	2	50	1	70	2	60	2	25
„ kukurudzy .	1	54	2	.	1	80	1	40	1	60	1	30
„ ziemniaków .	.	50	.	.	.	73	.	70	1	10	.	80
Cetnar siana . . .	1	.	1	30	1	30	2	40	1	30	2	.
„ wełny	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ nasienia koniczu	40	.	.	.	.	.	34	.	.	.	45	.
Sąg drzewa twardego	5	50	10	.	7	.	11	.	5	.	8	.
„ „ miękkiego	4	50	.	.	6	.	8	.	5	.	.	.
Funt mięsa wołowego	.	11	.	10	.	10	.	10	.	9	.	13
Mas okowity . . .	.	43	.	.	.	40	.	42	.	.	.	40

Na targ wiedeński z dnia 22. b. m. spędzono 892 wołów węgierskich, 2292 galicyjskich a 116 wołów krajowych. Sprzedawano takowe po cenie od 132 do 173 zł. za sztukę i po 23 do 25 zł. za cetnar mięsa.

Bochnia, 18. czerwca. Na naszym dzisiejszym targu były następujące przecietne ceny:

	Mec ważył	Przywieziono	Sprzedano	Płacono w przecięciu za 1 mec w. a.	
	funtów	merów niż. austr		zł.	c.
Mec pszenicy	85	500	500	4	8
„ żyta	75	600	600	2	75
„ jęczmienia . . .	71	200	200	2	1
„ owsa	51	150	150	1	75
„ kukurudzy . . .	.	.	.	.	.
„ kartofli	.	100	100	1	10

Ostatnia poczta.

Wiedeń, 25. czerwca. *Presse* zawiera następujący telegram z Krakowa z 24. czerwca: Rząd narodowy wydał proklamacyę, w której ostrzega rząd rosyjski, w razie gdyby chciał wywołać powstanie w Warszawie.

Minister wyznań Krzywicki podał się do dymisyi.

W twierdzy Dynaburga uwieziono ośmset sześćdziesięciu szlachty; w kazamatach Mohilewskich siedzi sześćset urzędników Polaków i szlachty. Kobiety i starców w kajdanach odstawiono do Mohilewa.

Arcybiskup Feliński przybył do Petersburga dnia 16. b. m. w asystencyi pułkownika żandarmeryi Sierszputowskiego.

Przyhjecali do Lwowa.

Dnia 25. czerwca.

Hotel George: PP. Hr. Borkowski Alex., z Krzywcza. — Niezabitowski Fran., z Zameczka. — Miskiewicz Karol, z Polanowa. — Bal Fr. z Tuligłów. — Guzkowski Marcin, z Nowegomiasta.

Hotel europejski: Kożuchowski Józef, sekr. gubern., z Wołynia. — Drohojewski Wład., z Namroza. — Trzecieski Zbig., z Dynowa.

Hotel Langa: Zieliński, c. ros. sekr. gub., z Kijowa. — Jamandy Jerzy, z Gałacza. — Zadurowicz Kaj., z Rożnowa.

Hotel angielski: Agopsowicz Teod., z Stanislawowa. — Biliński Wic., c. k. nadkom. straży finans., z Stryja. — Bromirski Erazm, z Czarnej rudy. — Janocha Antoni, z Strylcza. — Torosiewicz Franc., z Hołhocz.

Zajazd Kuhna: Lityński Józef, z Wierzbicy.

Nr. 514¾: Van Roy Edw., c. k. przeł. pow., z Kamionki strumiłowej.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 25. czerwca.

PP. Siarczyński Wojc., do Streptowa. — Lencewicz Erazm, do Sulimowa. — Puzyna Rom., do Martynowa. — Bentkowski Wiktor, c. ros. oficer, do Kijowa. — Pietrowski Leon, do Rosyi. — Hr. Olizar Erazm, do Kniaża. — Ośmiałowski Szymon, do Janczyna. — Antoniewicz Dom., do Zadubrowic. — Świeżawski Alex., do Szczepiatyna. — Młodecki Kaz., do Brodów. — Małachowski Cezar, do Kozowy. — Hr. Dzieduszycki Miecz., do Krakowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 25. czerwca 1863.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	329.04	+14.2	73.3	wschodni sł.	pogoda
2. god. po poł.	328.97	+20.1	48.2	półn.-wsch. „	pochmurno
10. god. wiecz.	328.55	+15.0	74.2	wschodni „	pogoda

TEATR.

Dziś na scenie polskiej: „**Miód kasztelański,**“ komedya w 3 aktach przez Józefa Kraszewskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 25. czerwca.

		gotówka zł.	gotówka c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	43½	5	29
Dukat cesarski	„ „	5	25½	5	31
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	4½	9	15½
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	74½	1	77
Talar pruski	„ „	1	66	1	68
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „		—		
Galicyj. listy zastawne w. a. za 100 zł.	bez kuponów	74	95	75	70
„ „ „ m. k. za 100 zł.	bez kuponów	78	67	79	52
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	30	74	—
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	80	55	81	30
Akcye gal. kol. żelaz. Karola Ludwika	bez kuponów	194	—	196	—

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 25. czerwca.

	złr.	kr.
5% Metaliki	75	60
5% pożyczka narodowa	81	15
Akcye banku wiedeńskiego	793	—
„ „ kredytowego	188	50
Londyn, 10 funtów szterlingów	111	20
Losy z 1860 roku	98	70
Dukat pojedyńczy	5	31
Srebro	110	25

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 23. czerwca.

1. Dług publiczny. (Za 100 zł.)

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5%	72.—	72.10
„ „ bez kuponów zwrotny po 5%	95.50	95.75
Z pożyczki narod. z proc. od stycznia do lipca po 5%	81.10	81 20
od kwiet. do paźd. po 5%	81.—	81.10
Z r. 1851 ser. B. po 5%	—.—	—.—
Metaliki po 5%	75.80	76.—
Metaliki z proc. od maja do listopada po 5%	75.80	76 —
dtto. po 4½%	68.50	68.75
dtto. „ 4%	60.25	60.50
dtto. „ 3%	45.25	45 50
dtto. „ 2½%	37.75	38.75
dtto. „ 1%	15.10	15.25
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	153.50	154.—
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	151.—	151.50
Przez. do wył. z r. 1854	95.80	96.—
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500zł.	99.—	99.10
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	99.40	99.60
Renty Como po 42 lir. aust.	17.—	17.50
Wylos. obl. dawn. długu państ. po 5%	71.—	72.—
„ 4½%	67.—	67.50
„ 4%	59.50	60.
„ 3½%	51.50	52.50
Przez. do los. obl. daw. długu państ. z proc. w kraju „ 3%	—.—	—.—
„ 2½%	59.50	61.—
„ 2¼%	52.—	53 —
„ 2%	47.—	48.—
„ 1¾%	41.—	42.—
dtto. z procent. za granicą „ 5%	71.—	72.—
„ 4½%	67.—	67.50
„ 4%	59.50	60.—

B. Krajów koronnych. Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	pien.	towar.
Niższej Austryi	87.50	88.—
Wyż. Aust. i Salcb.	85.—	85.50
Czech	90.—	90.50
Morawii	88.—	89.—
Szląska	87.50	88.50
Styryi	87.75	88.25
Tyrolu	90.50	—.—
Kar., Krainy i Wyb.	85.50	88.—
Węgier	75.50	76.—

	pien.	towar.
Obl. ind. po 5proc. za 100 zł. Banatu Tem.	74.—	74.50
Kroacyi i Slawonii	74.50	75.—
Galicyi	73.50	73.70
Siedmiogrodu	73.50	74.—
Bukowina	73.—	73.50
Z klauzulą wylos. w r. 1867	73.50	73.75
Lomb. wen. poż. z r. 1859	92.—	92.50
Dług Tyrolu po 5%	—.—	—.—
„ 4%	59.50	60.—
„ 3½%	—.—	—.—
Dług Salcburga „ 3%	59.50	60.—
„ 2½%	—.—	—.—
Dług Krainy „ 2%	29.—	30.—
„ 1¾%	—.—	—.—

2. Stan oblig. domestykaln.

Po 3% za 100 zł.	22.—	—.—
„ 2½% „ 100 „	19.—	20.—
„ 2¼% „ 100 „	17.—	—.—
„ 2% „ 100 „	15.—	—.—
„ 1¾% „ 100 „	12.—	—.—

3. Akcye.

(Za sztukę.)

	pien.	towar
Banku narodowego	794.—	796.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	189.90	190.10
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	631.—	632.—
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	1648.—	1650.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	200.50	2 1.—
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	147.25	147 75
Połud.-półn.-niem. kolei kom. po 200 zł. m. k.	128 25	128.75
Kolei Cisy po 200zł. m. k. po 140 zł. (70%) wpłaty	147.—	—.—
Połud. kolei państ., lomb. wen. i central.-włoskiej kolei żel. po 200 zł. w. a. czyli 500 fr. z wpłatą 180 zł. (90%)	253.—	254.—
Kol. Kar. Lud. po 200zł. mon. konw.	194.—	194.50
Kol. Preszb. Tyrn. I. emis. po 200 zł. m. k.	—.—	40.—
dtto II. emis. po 200zł. m. k.	99.—	100.—
Kolej Bustehradzka po 500 zł. m. k.	688.—	692.—
Kolej Aussig.-Ciepl. po 200 zł. m. k.	241.—	242.—
Kol. Bern. Ross. z pierwszeństwem po 200 zł. mon. konw.	195.—	200.—
Kol. Grac.-Köfl. i Tow. górn. po 200 zł. w. a.	170.—	172.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	436.—	437.—
Lloyda w Tryeście po 500 zł. m. k.	235.—	236.—
Mostu łańc. w Peszcie po 500 zł. m. k.	390.—	392.—
Tow. młyna par. w Wied. po 500zł. w. a.	402.—	405.—
Powsz. austr. Tow. gaz. po 200 zł. w. a.	242.—	244.—
Uprzywil. czeska kolej zachodnia po 200 zł. w. a.	160.50	161.—

4. Listy zastawne.

(za 100 zł.)

	pien.	towar
Banku narod. w m. k. 6let. z r. 1857 po 5%	104.70	104.90
10let. „ 1857 po 5%	101.90	102.25
przeznaczone do los. po 5%	91.—	91.50
Banku narod. w w. a. na 12 m. 5%	—.—	—.—
przezn. do losowania po 5%	86.70	86.90
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	7 .20	75.70

5. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar
Kolej Elżbiety po 5% za 100 zł. m. k.	96.—	96 50
detto detto w sreb. upr. za 100 zł. w. a.	93 25	93 50
Emis. z r. 1862 za 100 zł. wal. aust.	89.25	89.50
Tow. austr. kol. państwa po 500 fr.	121 50	122.—
Kol. Lomb. wen. po 500 fr.	117.50	118.—
Kol. półn. po 100 zł. m. k.	89.75	90.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	88.25	88.75
Kol. Glogn. po 100 zł. m. k.	89.—	89.50
Tow. żeg. par. na Dun. za 100 zł. m. k.	94.—	95.—
Lloyda za 100 zł.	—.—	92.50
Uprzyw. czeska kol. zach. po 300 zł. w. a. (w srebrze) za 100 zł.	95.50	96.—
Połud. półn. kolej kom. po 5% za 100 zł.	77.75	78.—
Grac. Köflach. kol. i Tow. gór. po 400 zł. w.a. (1000 fr.)	—.—	—.—

6. Losy.

(za sztukę.)	pien.	towar
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	135.20	135.40
Tow. żeg. par. na Dun. po 100 zł. m. k.	94.50	95.—
Poż. Trye. po 100 zł. m. k.	115.—	116.—
„ „ po 50 zł. m. k.	52.50	53.—
Pożycz. miasta Budy po 40 zł. w. a.	33.50	34.—
Esterhazego po 40 zł. m. k.	93.50	94 50
Salma „ 40 „ „	37.50	38.—
Palfiego „ 40 „ „	37.25	37.50
Clarego „ 40 „ „	35.—	35.50
St. Genois „ 40 „ „	36.25	36.75
Windischgrätza 20 zł. „	21.25	21.75
Waldsteina 20 „	22.50	23.—
Keglevicha 10 „	14.75	15 —

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

Amsterdam za 100 zł. hol	—.—	—.—
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	94.10	94.20
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Wrocław za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p.-n.	94.10	94 20
Genua za 100 lir. piem.	—.—	—.—
Hamburg za 100 M. B.	83.30	83.50
Lipsk za 100 tal.	—.—	—.—
Liwurna za 100 lir. tosk.	—.—	—.—
Londyn za 10 ft. szt.	111.20	111.20
Lugdun za 100 fr.	—.—	—.—
Medyolan za 100 lir. wl.	43.95	43 95
Marsylia za 100 fr.	44.05	44.05
Paryż za 100 fr.	44 15	44 15
Praga za 100 zł. w. a.	—.—	—.—
Tryest za 100 zł. w. a	—.—	—.—
Wenecya za 100zł. w. a	—.—	—.—

(31 dni po ukazaniu.)

Bukareszt za 100 piast. woł.	—.—	—.—
Konstantynopol za 100 piast. tur.		—.—

Kurs złota.

Dukaty ces. men.	5.30½	5.31
dtto. pełnej wagi	5.30½	5.31
Korona	15.30	15.35
20frankówka	8.90	8.91
Rosyjski imperyał	9.15	9.18
Talar związkowy	1.66	1.67
Srebro	110.75	111.—

Kurs korony w c. k. kasach 13zł. 50c.

Odpowiedzialny Redaktor **Adolf Rudyński.**

Z c. k. galic. drukarni rządowej.